

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se

filip.vestling@regeringskansliet.se

Ert diarienummer M2018/00560/Ee

Remissvar avseende Energimyndighets rapport ER 2018:6 -Slopande av anslutningskostnaden för havsbaserad vindkraft.

Svensk Vindkraftförening är tacksamma för att vi fått möjlighet att lämna vårt yttrande på rubricerad rapport och vi är väl medvetna om den korta tid som Energimyndigheten haft för utredning och framtagande av rapporten. På grund av den korta svarstiden, gavs det för lite utrymme för ändringar på rapporten, vilket innebär att flera frågor återstår att utreda, vilket vi nedan kommenterar.

Inledning och bakgrund

Svensk Vindkraftförening vill inledningsvis betona att vi stödjer målet om att Sverige senast år 2040 ska nå målet om 100 procent förnybar elproduktion, och att både landbaserad som havsbaserad vindkraft kommer spela en viktig roll i det nya energilandskapet. Vindkraften ska byggas ut där det finns goda vindförhållanden och i övrigt bra förutsättningar, vilket är avgörande både för såväl lands- som till havsbaserade vindkraftsprojekt.

I dagsläget byggs det ingen havsbaserad vindkraft av kostnadsskäl utan någon form av stöd. Inom EU har i princip alla länder någon form av stödsystem för förnybar elproduktion. Stödformen varierar mellan länderna och har också förändrats med tiden. Majoriteten av länderna har numera ett tekniskspecifikt auktionssystem för havsbaserad vindkraft. En viktig skillnad jämfört med övriga länder i Europa är att de har eller övergår till ett anbudssystem. De grannländer som varit framgångsrika i utbyggnad av havsbaserad vindkraft, har alla investerat i nätanslutning. Det är viktigt att frågan prioriteras och utreds skyndsamt även för Sverige.

I Sverige står vi inom kort inför en stor omläggning av vår elproduktion och det kommer bli viktigt att vi i tid bygger ny elproduktion före befintliga äldre kärnkraftsanläggningar avvecklas. Borttagning av nätanslutningskostnaden kan sänka projektkostnaderna med omkring 10 %. Men anslutning till nätet handlar inte bara om kostnaden, utan lika mycket om förutsägbarhet och risker angående nättillgång: Det går inte att fatta beslut om ett projekt utan nätanslutning, och utbyggnad av nätet förutsätter konkreta projekt för effektiv långsiktig planering. Det finns geografiskt lämpliga punkter för nätanslutning i elpris-

område SE03 och SE04. Där kärnkraften på sikt fasas ut, finns det plats för och behov av förnybar havsbaserad baskraft. Havsbaserad vindkraft producerad och ansluten i södra Sverige, skulle reducera behovet av överföringskapacitet mellan norra och södra Sverige och bidra till jämnare produktion. De systemnyttor som havsbaserad vindkraft därmed bidrar till, kommer stamnätet tillgodo, vilket gör det rimligt att anslutningsavgiften bärs av stamnätsoperatören.

Modell 1 - Totalt slopande av anslutningskostnaderna genom utflyttad anslutningspunkt

En möjlig modell för att slopa anslutningskostnaderna är att flytta ut anslutningspunkten till respektive vindkraftspark till havs, vilket innebär att anslutningsledningen blir en del av stamnätet. Det medför att Svenska kraftnät står för planering, utformning, byggande och drift av kablar ut till vindkraftsparkerna. Det skulle innebära att *hela kostnaden för anslutningen betalas av Svenska kraftnät*. Svenska kraftnät skulle i likhet med idag ha anslutningsplikt och skulle prioritera anslutningen av havsbaserad vindkraft enligt samma prioriteringsordning som alla andra projekt som finns i Svenska kraftnäts projektportfölj.

För att finansiera kostnaderna för slopandet fördelas kostnaderna ut på stamnätstariffen. Den del av nättariffen som blir aktuell är effektavgiften som är en del av överföringsavgiften.

En nackdel är att denna modell endast omfattar havsbaserade vindkraftsprojekt som är större än 300 MW. Modellen innebär också en begränsad kontroll över kostnaderna för staten. Om denna modell skall förordas bör en centraliserad modell tillämpas med ett auktionssystem där staten pekar ut områden för havsbaserad vindkraft.

Modell 2 - Delvis slopande genom stöd till delar av anslutningskostnaderna

Denna modell med *delvis slopande*, genom stöd till delar av anslutningskostnaderna innebär att ett stöd införs till projektören/vindkraftsproducenten av havsbaserad vindkraft för att betala delar av anslutningskostnaden. Detta görs genom ett stöd som täcker kostnaderna för sjökabel med tillhörande transformator. Modellen skapar mer likvärdiga villkor med landbaserad vindkraft och ger en möjlighet till snabbare implementering. Modellen medför inte heller några avsteg från ellagens grundprinciper. En stor fördel med ett direkt stöd till sjökabel jämfört med utflyttad stamnätspunkt är att *samtliga* havsbaserade vindkraftparker skulle kunna omfattas inte bara de stora projekten över 300 MW.

Vår sammanfattning och synpunkter på rapporten

Svensk Vindkraftförening vill betona att Sverige har haft en framgångsrik och snabb utbyggnad av vindkraft och vi önskar att samhället och politiker i synnerhet och har en förståelse för att många av nuvarande vindkraftsägare har en mycket svår situation och befinner sig i ett akut ekonomisk läge.

Att då införa ett särskilt stöd för havsbaserad vindkraft genom slopande av anslutningsavgiften för elnät kan medföra att en ytterligare negativ påföljd för den landbaserade vindkraften. Vi inser samtidigt att det är svårt att *helt säga nej* till en någon form av kostnadsreducering för en viss typ av vindkraft, i detta fall havsbaserad.

Vi stödjer också Energimyndighetens rapport om vikten av att Regeringen skyndsamt bör utreda hur de befintliga tillstånden för havsbaserade vindkraftparker kan förlängas och att gälla till år 2030. Detta på grund av långa leddider för uppföra parkerna (enligt projektörerna skulle de första parkerna kunna vara i drift runt 2025 om ett slopande införs före 2020). Dessutom löper befintliga tillstånd ut i perioden mellan 2018 och 2023 (om de inte tas i bruk eller beviljas förlängd igångsättningstid), det är inte säkert att nya tillståndsansökningar lämnas in eller beviljas tillstånd och leddiderna för både miljöbalkstillstånd och nätkoncessioner är för närvarande långa.

Vår bedömning är att om regering och riksdag kommer förorda ett stöd till havsbaserad vindkraft trots att våra farhågor att det innebär att nuvarande landbaserade och framtida landbaserade vindkraftprojekt kommer missgynnas, så stödjer vi Energimyndighetens förslag och förordar Modell 2 *Delvis slopande genom stöd till delar av anslutningskostnaderna*. Vi anser att denna modell skapar mer likvärdiga villkor med landbaserad vindkraft och kan innebära en snabbare implementering. Modellen medför inte några avsteg från ellagens grundläggande principer och kan därmed innebära en snabb implementering, vilket vi ser som en avgörande faktor.

Vi vill också betona vikten av att vi tycker det är bra att stödet direkt riktas till vindkraftsproducenter och inte nätbolaget samt att modellen främjar och ger incitament att välja lokaliseringar som ger kostnadseffektiva anslutningar. En stor fördel med ett stöd till sjökabel jämfört med utflyttad stamnätspunkt är att samtliga havsbaserade vindkraftsparker skulle kunna omfattas av slopade anslutningskostnader, även de som har en installerad effekt under 300 MW och som därför bör anslutas till regionnätet.

Svensk Vindkraftförening tycker det är bra att Energikommissionen har varit tydliga i sitt betänkande (SOU 2017:2) om att de anser att formerna för sloandet av anslutningsavgiften till stamnätet för havsbaserad vindkraft bör och skall utredas närmre.

Vi vill påpeka vikten av att Energimyndigheten utreder hur stödet skall finansieras. Energimyndigheten rekommenderar att stödet finansieras genom en separat avgift, i likhet med exempelvis elberedskapsavgiften. På så sätt skulle alla elkunder få vara med och betala kostnaden för stödet. För att kunna bestämma hur länge stödet ska gälla bör det vara klarlagt vad statens totala kostnader för stödet ska vara.

Vidare anser vi att med tanke på de långa leddiderna för att uppföra vindkraftparker till havs tar, så bör stödet gälla minst i tio år, om stödet ska ha någon effekt på utbyggnaden av havsbaserad vindkraft enligt Energimyndighetens bedömning. I likhet med elcertifikatsystemet är det lämpligt att införa kontrollstationer när stödet ses över för att se om det finns behov av justeringar av stödet, t.ex. på grund av förändrad konkurrenssituation.

Vi vill att det sätts specifika mål för utbyggnad av havsbaserad vindkraft, hur och var denna ska anslutas i samband med en översyn av hela elkraftssystemet. Införandet av större volymer havsbaserad vindkraft bör direkt kopplas till utfasningen av större volymer kärnkraft och planerad utbyggnad av elnätet till och från övriga Europa.

Svensk vindkraftförening vill avslutningsvis särskilt betona att vi ser en risk för de marknadsaktörer som finns i elcertifikatsystemet idag genom att det införs ett särskilt stöd till havsbaserad vindkraft. För att undvika att havsbaserad vindkraft byggs ut på bekostnad av befintlig landbaserad vindkraft, så ser vi två olika scenarier att lösa den eventuella situationen:

- De som får en typ av stöd, i detta fall genom anslutningsavgiften, att dessa inte ytterligare får ett stöd genom att de ansluts till elcertifikatmarknaden.
- Att det införs ett stopp i anslutningsvolymen till elcertifikatsystemet (vilket ligger i 2019 års kontrollstation), när uppsatt volym är nådd, så stängs systemet.

Vi emotser tacksamt frågor i avseende av vårt svar så hör gärna av er till oss. Vi ser fram emot en fortsatt god dialog i frågan.

Falkenberg den 2 april 2018

Jeanette Lindeblad, Ordförande
Svensk Vindkraftförening

Carl-Arne Pedersen, Vice Ordförande
Svensk Vindkraftförening